

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

SPRENDIMAS

DĖL S. R. IR AAS „BTA BALTIC INSURANCE COMPANY“ GINČO NAGRINĖJIMO

2018 m. gruodžio 19 d. Nr. 242-551

Vilnius

Lietuvos bankas gavo S. R. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir AAS „BTA Baltic Insurance Company“, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2018 m. liepos 27 d. įvyko įvykis (toliau – Įvykis), kurio metu transporto priemonė „Caterpillar 262D“ susidūrė su pareiškėjo vairuojama transporto priemone „VW Touran“. Pareiškėjas ir transporto priemonės „Caterpillar 262D“ valdytojas draudikui pateiktuose pranešimuose apie Įvykį nurodė, kad Įvykis įvyko, kai transporto priemonė „Caterpillar 262D“ statomų namų teritorijoje „pajudėjo atbuline eiga“ ir, atsitrenkusi į automobilį „VW Touran“, jį sugadino. Transporto priemonės „Caterpillar 262D“ valdytojas Įvykio dalyvių pildytoje eismo įvykio deklaracijoje, taip pat draudikui pateiktame pranešime apie Įvykį patvirtino, jog jis yra atsakingas už Įvykio metu padarytą žalą.

Pareiškėjas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – TPVCAPDĮ) 13 straipsnio 1 dalimi, draudikui, apdraudusiam transporto priemonės „Caterpillar 262D“ valdytojų civilinę atsakomybę, pateikė pretenziją dėl padarytos žalos.

Draudikas pareiškėją informavo apie priimtą sprendimą nemokėti draudimo išmokos, atlyginančios transporto priemonei „VW Touran“ padarytą žalą. Draudikas nurodė, kad Įvykio administravimo metu buvo nustatyta, jog transporto priemonė „VW Touran“ „buvo apgadinta, kai apdraustasis darbo metu, neįsitikinęs, kad už jo niekas nestovi, pajudėjo atbulas ir kliudė pareiškėjui priklausančią turtą“. Draudikas pabrėžė, kad pagal formuojamą teismų praktiką, spendžiant dėl transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartimi (toliau – TPVCAPD sutartis) teikiamos draudimo apsaugos taikymo, svarbu nustatyti transporto priemonės naudojimo funkciją. Draudikas nurodė, kad sprendimas dėl Įvykio nemokėti draudimo išmokos buvo priimtas, atsižvelgiant į tai, kad automobilis „VW Touran“ buvo sugadintas ne dėl transporto priemonės „Caterpillar 262D“ valdytojo kaltų veiksmų, „o dėl kaltų (tikėtina, neatsargių) veiksmų dirbant, t. y. valdomai transporto priemonei „Caterpillar 262D“, kuri tuo metu buvo naudojama kaip darbo mašina, o ne eisme dalyvaujanti susisiekiama transporto priemonė, darbo metu pajudėjus atgal buvo sugadintas automobilis „VW Touran“.

Pareiškėjas, nesutikdamas su draudiko sprendimu, draudikui pateiktoje pretenzijoje nurodė: „pagal eismo įvykio aplinkybes, kaltininko transporto priemonė išvažiavo iš šalikelės atbuline eiga ir kliudė mano automobilį. Šita gatvė nėra statybų aikštelė, eismas ja nebuvo uždarytas, teritorija nebuvo aptverta ir nepažymėta ženklais, kad tai statybų aikštelė“. Pareiškėjas pabrėžė, kad po pranešimo apie Įvykį draudikas pateikė informaciją apie remonto įmones, kuriose gali būti atliktas automobilio „VW Touran“ remontas. Pareiškėjas nurodė, kad jis kreipėsi į vieną iš draudiko nurodytų remonto įmonių UAB „Trasmina“. Remiantis atliktos Įvykio metu transporto priemonei „VW Touran“ padarytų sugadinimų apžiūros duomenimis, buvo nustatytas

1602,21 Eur draudimo išmokos, atlyginančios automobilio sugadinimų remonto išlaidas dydis. Pareiškėjas pabrėžė, kad jis sutiko su apskaičiuotos draudimo išmokos dydžiu, tačiau draudimo išmoka nepagrįstai nebuvo išmokėta. Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėjas draudikui pateikė reikalavimą išmokėti 1602,21 Eur draudimo išmoką, atlyginančią transporto priemonei „VW Touran“ padarytą žalą.

Draudikas pareiškėjui pateiktame atsakyme į pretenziją nurodė, kad sprendimas nemokėti draudimo išmokos buvo priimtas dėl transporto priemonės „Caterpillar 262D“, kaip darbo priemonės (darbo mašinos), naudojimo, kadangi dėl šios priežasties įvykiui netaikoma TPVCPD sutartimi teikiama draudimo apsauga. Tačiau draudikas be kita ko nurodė, jog vietovės, kurioje įvyko įvykis, važiuojamąja kelio dalimi pripažinti negalima, kadangi, vadovaujantis Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 2 straipsnio 95 punkto nuostatomis, važiuojamąja kelio dalimi laikytina kelio dalis, skirta važiuoti transporto priemonėms. Lietuvos Respublikos kelių įstatymo 2 straipsnio 5 punktą nustato, kad kelias – tai inžinerinis statinys, skirtas transporto priemonių ir pėsčiųjų eismui.

Pareiškėjas, nesutikdamas su draudiko nurodytomis aplinkybėmis, kreipimesi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo teigė, kad įvykis įvyko registruotame kelyje. Pareiškėjas pakartojai pretenzijoje draudikui nurodytas aplinkybes, kad prieš įvykstant įvykiui transporto priemonė „Caterpillar 262D“ išvažiavo iš šalikelės ir kad vietovė, kurioje įvyko įvykis, nelaikytina statybų aikšte.

Draudikas, pateikdamas atsiliepimą į pareiškėjo kreipimąsi, nurodė, kad nors ir draudikas atkreipė pareiškėjo dėmesį į įvykio vietą, sprendimas dėl įvykio nemokėti draudimo išmokos buvo priimtas tuo pagrindu, kad transporto priemonė „Caterpillar 262D“ prieš įvykį buvo naudojama, kaip darbo mašina. Atsižvelgdamas į tai, draudikas nurodė, kad „pareiškėjo išsakyti pastebėjimai, jog įvardijama įvykio vieta nebuvo aptverta, draudiko nuomone, nėra laikytini esminiais, į kuriuos atsižvelgdamas draudikas turėtų teisinį pagrindą priimtą sprendimą pakeisti“. Remdamasis pareiškėjui adresuotame rašte, kuriuo pateikiami paaiškinimai apie priimtą sprendimą nemokėti draudimo išmokos, ir atsakyme į pareiškėjo pretenziją nurodytomis aplinkybėmis, draudikas pabrėžė, kad jis pagrįstai atsisakė dėl įvykio pareiškėjui išmokėti draudimo išmoką.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, pažymėtina, kad ginčas kyla dėl draudiko sprendimo įvykį pripažinti nedraudžiamuoju pagrįstumo.

Dėl TPVCPDĮ įtvirtintos draudžiamosios eismo įvykio sampratos

Remiantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.987 straipsnio nuostatomis, pažymėtina, kad draudžiamasis įvykis yra juridinis faktas, kuriam įvykus draudikas privalo išmokėti draudimo išmoką. Draudžiamasis įvykis nustatomas draudimo sutartyje arba įstatyme.

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo reglamentavimo ir teismų praktikos apžvalgoje Nr. AC-34-1 (Teismų praktika Nr. 34) konstatavo, kad „transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo teisiniams santykiams būdinga tai, kad draudžiamasis įvykis yra nustatytas įstatymo. TPVCPDĮ 2 straipsnio 3 dalyje jis įvardijamas kaip draudžiamasis eismo įvykis – eismo įvykis, kuriam įvykus pagal šį įstatymą turi būti išmokama išmoka. Aiškinant eismo įvykio sampratą turi būti vadovujamasi Saugaus eismo automobilių keliais įstatymu, kuriame nustatyta, kad eismo įvykis – įvykis kelyje, viešose arba privačiose teritorijose, kurio metu, judant

transporto priemonei, žuvo arba buvo sužeista žmonių, sugadinta ar apgadinta bent viena transporto priemonė, krovins, kelias, jo statiniai ar bet koks kitas įvykio vietoje buvęs turtas. Sistemiškai aiškinant TPVCAPDĮ 2 straipsnio 3 dalį ir Saugaus eismo keliais įstatymo 2 straipsnio 12 dalį kartu su TPVCAPDĮ 16 straipsnio 1 dalimi, draudiko prievolė mokėti draudimo išmoką kyla ne dėl bet kurio įvykio, o tik dėl tokio, dėl kurio kyla transporto priemonės valdytojo civilinė atsakomybė“ (pagal TPVCAPDĮ 16 straipsnio 1 dalį, draudikui pareiga mokėti draudimo išmoką kyla, jeigu transporto priemonės valdytojui dėl padarytos žalos nukentėjusiam trečiajam asmeniui atsiranda civilinė atsakomybė).

Atsižvelgiant į TPVCAPDĮ 2 straipsnio 3 dalyje įtvirtintos normos, apibrėžiančios draudžiamą įvykio sampratą, turinį, pažymėtina, kad transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo santykius Europos Sąjungoje reglamentuoja 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/103/EB dėl motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo patikrinimo (toliau – Direktyva 2009/103/EB), kurioje kodifikuotos ankstesnėse penkiose transporto priemonių draudimo direktyvose, kurios buvo įgyvendintos TPVCAPDĮ nuostatomis, įtvirtintos taisyklės.

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2018 m. sausio 10 d. nutartyje, priimtoje civilinėje byloje Nr. 3K-3-44-1075/2018 (toliau - Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis), konstatavo, kad, remiantis nuoseklia Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – Teisingumo Teismas) praktika, taikant nacionalinės teisės aktus, ypač nacionalinio įstatymo, priimto konkrečiai direktyvai (-oms) įgyvendinti, nuostatas, kyla pareiga šias nuostatas aiškinti kuo labiau atsižvelgiant į susijusios direktyvos tekstą ir tikslą, kad būtų pasiektas joje nustatytas rezultatas. Taip pat turi būti atsižvelgta ir į atitinkamą Teisingumo Teismo praktiką, suformuotą aiškinant direktyvų, kurios įgyvendintos konkrečioje byloje taikytiniais nacionalinės teisės aktais, nuostatas.

„Teisingumo Teismas formuoja nuoseklią praktiką, kaip turėtų būti aiškinama Direktyvos 72/166 3 straipsnio 1 dalyje, kurios turinys iš esmės atitinka Direktyvos 2009/103/EB 3 straipsnio pirmos ir antros pastraipų turinį, įtvirtinta sąvoka „transporto priemonių [eismas]“: sąvoka „transporto priemonių [eismas]“ apima bet koki transporto priemonės naudojimą, kuris atitinka įprastą šios transporto priemonės funkciją; sąvoka „transporto priemonių [eismas]“ apima ne tik kelių eismo situacijas, t. y. eismą viešuosiuose keliuose; sąvokos „transporto priemonių [eismas]“ apimtis nesiejama su žemės sklypo, kuriame motorinė transporto priemonė naudojama, charakteristikomis; svarbu nustatyti, ar tuo momentu, kai įvyko įvykis, su kuriuo susijusi ši transporto priemonė, ta priemonė iš esmės buvo naudojama kaip transporto priemonė, ir tokiu atveju šis naudojimas patenka į sąvoką „transporto priemonių [eismas]“, ar kaip darbo mašina, ir tokiu atveju tokio naudojimo ta sąvoka neapima“ (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis).

Apibendrinamas nurodytą Teisingumo Teismo praktiką, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas nutartyje konstatavo, kad ši praktika kryptingai formuojama ta linkme, jog sprendžiant, ar įvykis kvalifikuotinas kaip transporto priemonių eismo įvykis, kuriam gali būti taikoma privalomojo draudimo apsauga, esminę reikšmę turi ne vieta, kurioje įvykis įvyksta, bet funkcija, pagal kurią transporto priemonė tuo metu yra naudojama. Jeigu transporto priemonės naudojimas atitinka įprastą jos funkciją - tai apima eismo keliais atvejus, tačiau jais neapsiriboja.

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas nutartyje konstatavo, kad Teisingumo Teismas 2017 m. lapkričio 28 d. sprendime byloje Rodrigues de Andrade, C-514/16 (toliau - Teisingumo Teismo sprendimas) pabrėžė, jog „Direktyvos 72/166/EEB 1 straipsnio 1 punkte nurodytos transporto priemonės, neatsižvelgiant į jų charakteristikas, paprastai yra skirtos naudoti kaip transporto priemonės. Iš to išplaukia, kad sąvoka „transporto priemonių [eismas]“, kaip ji suprantama pagal nurodytos direktyvos 3 straipsnio 1 dalį, apima bet koki transporto priemonės naudojimą kaip transporto priemonės. Taigi, tais atvejais, kai transporto priemonės (pavyzdžiui, traktoriai), be to, kad yra naudojamos kaip transporto priemonės, tam tikromis aplinkybėmis dar gali būti naudojamos kaip darbo mašinos, svarbu nustatyti, ar tuo momentu, kai įvyko įvykis, su kuriuo susijusi ši transporto priemonė, ta transporto priemonė iš esmės buvo naudojama kaip transporto

priemonė (tokiu atveju šis naudojimas patenka į „transporto priemonių [eismo]“ sąvoką) ar kaip darbo mašina (tokiu atveju šis naudojimas į tą sąvoką nepatenka).

Dėl Įvykio požymių atitikties TPVCAPD sutartimi nustatytam draudžiamajam įvykiui

Pareiškėjas, siekdamas pagrįsti reikalavimą Įvykį pripažinti draudžiamuoju, rėmėsi aplinkybėmis, kad Įvykis įvyko registruotame kelyje ir kad vietovė, kurioje įvyko Įvykis, nelaikytina statybų aikšte. Pažymėtina, kad šių aplinkybių vertinimas TPVCAPD sutartimi nustatyto draudžiamojo įvykio pripažinimui nėra teisiškai reikšmingas, kadangi pagal Teisingumo Teismo pateiktus išaiškinimus į TPVCAPD sutartį patenka ne tik kelių eismo situacijos, t. y. eismas viešuosiuose keliuose, tačiau bet koks transporto priemonės naudojimas, kuris atitinka įprastą šios transporto priemonės funkciją, kadangi TPVCAPD sutartimi teikiama draudimo apsauga nesiejama su žemės sklypo, kuriame motorinė transporto priemonė naudojama, charakteristikomis.

Vertinant Lietuvos bankui pateiktus įrodymus, pagrindžiančius Įvykio aplinkybes, pažymėtina, kad pareiškėjas, draudikui pateikdamas paaiškinimus apie Įvykį, nurodė: „2018 m. liepos 27 d. ryte važiauvau į darbą ir priekyje kairėje pusėje stovėjo traktorius CAT 262D, maišė betoną, o tiesiai priekyje buvo sustojęs autobusiukas ir krovėsi medžiagas. Aš sustojau ir laukiau, kol išsikraus medžiagas statybines. Ir tada traktorius CAT greitai atbuline eiga pajudėjo, net nepažiūrėjęs į veidrodžius. Ir tiesiai į kairę pusę įpuolė“.

Lietuvos bankui pateikto transporto priemonės „Caterpillar 262D“ valdytojo draudikui pateikto pranešimo apie Įvykį telefonu garso įrašo duomenys patvirtina, kad minėtos transporto priemonės valdytojas, pateikdamas paaiškinimus apie Įvykio aplinkybes, draudikui nurodė: „su bobkatu stūmėmės atbuliniu ir įstūmėm į lengvąją mašiną, nepamatėm“. Draudiko darbuotojas transporto priemonės „Caterpillar 262D“ valdytojo paklausė: „tai čia dirbote, ar kas buvo?“ ir vairuotojas atsakė, kad Įvykis įvyko darbo metu. Draudiko darbuotojas transporto priemonės „Caterpillar 262D“ valdytojo taip pat paklausė: „o kažką tai ten kėlėte, ar dar kažką?“ ir minėtos transporto priemonės valdytojas draudiko darbuotojui atsakė: „su bobkatu, bobkatas yra mini krautuvas, stūmėmės atbuliniu ir nepažiūrėjau atgal, ir įstūmėm į mašiną“.

Kaip minėta, remiantis Teisingumo Teismo ir Lietuvos Aukščiausiojo teismo formuojama teismų praktika, siekiant nustatyti, ar transporto priemonės, kuri taip pat gali būti naudojama, kaip darbo mašina, padaryta žala patenka į TPVCAPD sutartimi teikiamą draudimo apsaugą, būtina nustatyti, ar tuo momentu, kai įvyko Įvykis, transporto priemonė atliko technologinį darbo veiksmą, ar transporto priemonės naudojimas atitiko įprastą jos funkciją. Jei transporto priemonė iš esmės buvo naudojama, kaip transporto priemonė, tokiu atveju, šis naudojimas patenka į „transporto priemonių [eismo]“ sąvoką ir į TPVCAPDĮ 2 straipsnio 3 dalyje įtvirtintą draudžiamojo įvykio sampratą.

Remiantis pareiškėjo ir transporto priemonės „Caterpillar 262D“ valdytojo draudikui pateiktais paaiškinimais apie Įvykio aplinkybes, nustatyta, kad transporto priemonė „Caterpillar 262D“ prieš įvykstant Įvykiui važiavo atbuline eiga ir šios transporto priemonės valdytojas, nesilaikydamas saugų eismą reglamentuojančių teisės aktų, atsitrenkė į pareiškėjo valdomą automobilį. Nagrinėjamu atveju draudikas, siekdamas pagrįsti, kad Įvykiui negalioja TPVCAPD sutartimi teikiama draudimo apsauga, rėmėsi transporto priemonės „Caterpillar 262D“ valdytojo nurodytomis aplinkybėmis, kad Įvykis įvyko darbo metu. Svarbu pažymėti, kad, remiantis formuojama teismų praktika, negalima teigti, kad vien tik ta aplinkybė, kad Įvykis įvyko darbo metu (žalą padariusios transporto priemonės valdytojui būnant darbo vietoje), suteikia pagrindą konstatuoti, jog tokio pobūdžio Įvykis nepatenka į TPVCAPDĮ įtvirtintą draudžiamojo įvykio sampratą. Draudžiamojo įvykio požymių vertinimui reikšmingomis aplinkybėmis pripažintini duomenys apie žalą padariusios transporto priemonės įvykio metu naudojimą, tik kaip darbo mašinos, t. y., tuo momentu, kai įvyko Įvykis, transporto priemonės darbo veiksmo, sukėlusio žalą nukentėjusiam trečiajam asmeniui ar jo turtui, atlikimą, nesusijusį su įprastomis transporto priemonės funkcijomis (judėjimu, vežimu, pervežimu ir kt.).

Pažymėtina, kad transporto priemonės „Caterpillar 262D“ valdytojo draudikui pateikti paaiškinimai negali patvirtinti, kad tuo momentu, kai įvyko Įvykis, transporto priemonė „Caterpillar 262D“ atliko technologinį darbo veiksmą (krovimo, kėlimo, kasimo ar kitokį darbo veiksmą), dėl kurio buvo padaryta žala pareiškėjo valdytam automobiliui. Priešingai, transporto priemonės „Caterpillar 262D“ valdytojo draudikui pateikti paaiškinimai suteikia pagrindą konstatuoti, kad prieš įvykstant Įvykiui, transporto priemonės „Caterpillar 262D“ naudojimas atitiko jos įprastą funkciją, kadangi transporto priemonių „Caterpillar 262D“ ir „VW Touran“ susidūrimas įvyko, kai transporto priemonės „Caterpillar 262D“ valdytojas, pažeisdamas saugų eismą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, atliko važiavimo atbuline eiga manevrą. Pažymėtina, kad tapačias Įvykio aplinkybes nurodė ir pareiškėjas draudikui pateiktuose paaiškinimuose apie Įvykį.

Draudikas neginčija Įvykio dalyvių nustatytų Įvykio aplinkybių, kadangi nurodė, jog Įvykis buvo pripažintas nedraudžiamuoju, atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjo transporto priemonė buvo sugadinta „tuo momentu, kai apdraustasis darbo metu, neįsitikinęs, kad už jo niekas nestovi, pajudėjo ir kliudė pareiškėjo turtą“. Atsižvelgdamas į nurodytas Įvykio aplinkybes, draudikas padarė išvadą, kad automobilis „VW Touran“ buvo sugadintas ne dėl transporto priemonės „Caterpillar 262D“ valdytojo kaltų veiksmų neteisėtų veiksmų, atliktų dalyvaujant eisme, o dėl kaltų (tikėtina, neatsargių) veiksmų dirbant, t. y., „valdomai transporto priemonei „Caterpillar 262D“, kuri tuo metu buvo naudojama, kaip darbo mašina, o ne eisme dalyvaujanti susisiekimu transporto priemonė, darbo metu pajudėjus atgal“ buvo sugadintas pareiškėjo automobilis.

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 98 straipsnio 3 dalies 2 punktas ir 7 dalis įpareigoja draudiką prieš atsisakymą mokėti draudimo išmoką patikrinti visą prieinamą informaciją ir įrodyti aplinkybes, atleidžiančias nuo draudimo išmokos mokėjimo. Nagrinėjamu atveju draudikas nepateikė jokių įrodymų (pvz. transporto priemonės „Caterpillar 262D“ valdytojo papildomų paaiškinimų apie atliktus veiksmus prieš Įvykį ir kt.), kurie pagrįstų draudiko nurodytas aplinkybes, kad Įvykio metu transporto priemonė „Caterpillar 262D“ atliko technologinį darbo veiksmą, sukėlusį žalą pareiškėjo turtui. Priešingai, nors draudikas teigė, kad Įvykis įvyko transporto priemonei „Caterpillar 262D“ atliekant technologinį darbo veiksmą, tačiau, siekdamas pagrįsti šias aplinkybes, jis rėmėsi duomenimis apie įprastinę transporto priemonės funkciją atliekančios minėtos transporto priemonės naudojimą, t. y. duomenimis apie dėl transporto priemonės „Caterpillar 262D“ nesaugaus važiavimo atbuline eiga, o ne technologinio darbo veiksmo atlikimo, pareiškėjo turtui padarytą žalą.

Atsižvelgiant į formuojamoje teismų praktikoje nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad, sprendžiant dėl TPVCAPD sutartimi teikiamos draudimo apsaugos apimties, kai žalą nukentėjusiam trečiajam asmeniui ir/ar jo turtui padaro transporto priemonė, kuri pagal savo charakteristikas ir įprastą naudojimo funkciją yra naudojama, kaip transporto priemonė, tačiau kuri gali būti naudojama ir kaip darbo mašina, svarbu nustatyti šios transporto priemonės funkcijos, pagal kurią transporto priemonė įvykio, kuris gali būti pripažintas draudžiamuoju, metu buvo naudojama, reikšmingumą. Lietuvos banko vertinimu, transporto priemonės, kuri gali būti naudojama, kaip darbo mašina, technologinio darbo veiksmo sukelta žala būtų pripažinta nedraudžiamuoju įvykiu tik tuo atveju, jei šią žalą lėmė vien tik technologinio darbo veiksmo atlikimas (krovimo, kasimo ar kitų darbų sąlygota žala), nepaisant šių veiksmų atlikimo metu darbo mašinos, kaip transporto priemonės, naudojimo (pvz., judėjimo krovimo, kasimo ar kitų darbų atlikimo metu). Tuo atveju, jei žala nukentėjusiam trečiajam asmeniui ir/ar jo turtui padaroma dėl transporto priemonės valdytojo, nesilaikant saugų eismą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, technologinio darbo veiksmo metu atliekamų įprastinių transporto priemonės valdymo (naudojimo, vairavimo) veiksmų (pvz., važiavimo ar kitų manevrų atlikimo), transporto priemonės, kuri naudojama, kaip darbo mašina, valdytojo veiksmais padarytai žalai TPVCAPD sutartimi teikiama draudimo apsauga būtų taikoma.

Nagrinėjamu atveju Lietuvos bankui pateikti įrodymai nesuteikia pagrindo konstatuoti, kad Įvykis įvyko dėl to, jog transporto priemonė „Caterpillar 262D“ vykdė technologinį darbo

veiksma, sukėlusį žalą pareiškėjo turtui, o ne atliko savo, kaip vežimo priemonės, funkciją (judėjimo atgal, važiavimo). Priešingai, remiantis Lietuvos bankui pateiktais įrodymais, darytina išvada, kad žalą pareiškėjo turtui lėmė ne transporto priemonės „Caterpillar 262D“ krovimo darbų atlikimas, o šios transporto priemonės nesaugus važiavimas atbuline eiga. Todėl, remiantis Lietuvos bankui pateiktais įrodymais apie Įvykio aplinkybes, darytina išvada, kad tuo momentu, kai įvyko Įvykis, transporto priemonės „Caterpillar 262D“, kuri taip pat gali būti naudojama ir kaip darbo mašina, naudojimas atitiko Teisingumo Teismo sprendime suformuotą transporto priemonės naudojimo, kaip vežimo priemonės, sampratą. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad transporto priemonės „Caterpillar 262D“ naudojimas Įvykio metu atitiko įprastą šios transporto priemonės funkciją ir dėl to šis naudojimas patenka į sąvoką „transporto priemonių [eismas].

Pažymėtina, kad draudikas neginčijo, jog dėl Įvykio transporto priemonės „Caterpillar 262D“ valdytojui kyla civilinė atsakomybė. Atsižvelgiant į tai, ir, remiantis nurodytomis aplinkybėmis, kad Lietuvos bankui pateikti įrodymai negali pagrįsti TPVCAPD sutartimi teikiamos draudimo apsaugos išimties, kai žalą nukentėjusiajam trečiajam asmeniui ar jo turtui padaro technologinį darbo veiksmą atliekanti transporto priemonė, Įvykiui taikymo, darytina išvada, kad Įvykis atitinka TPVCAPD 16 straipsnio 1 dalyje nustatytas draudimo išmokos mokėjimo sąlygas. Todėl, remiantis nustatytomis aplinkybėmis, pažymėtina, kad pareiškėjo draudikui keliamas reikalavimas išmokėti draudiko nustatytą 1602,21 Eur draudimo išmoką, atlyginančią transporto priemonei „VW Touran“ padarytą žalą, yra pagrįstas, todėl tenkintinas.

Remdamasis tuo, kas buvo išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.1 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

1. Tenkinti pareiškėjo S. R. reikalavimą ir rekomenduoti AAS „BTA Baltic Insurance Company“ Įvykį pripažinti draudžiamuoju bei pareiškėjai išmokėti 1602,21 Eur draudimo išmoką.

2. Įpareigoti draudiką per mėnesį nuo šio sprendimo priėmimo dienos raštu informuoti Lietuvos banką apie šio sprendimo rezoliucinės dalies 1 punkte nurodytos rekomendacijos įgyvendinimą (neįgyvendinimą). Draudikui neįvykdžius minėtos rekomendacijos, apie tai bus paskelbta Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius